

فقر فراگیر توجیه ناپذیر تر است یا قاچاق سوخت؟!

اعتراضات سراوان معیشتی است، نه امنیتی

سعیده علیپور

او اوسط هفته گذشته بود که انتشار فیلمی در شبکه‌های مجازی مبنی بر درگیری مأموران با برخی رانندگان خودروهای سوخت در مرز سراوان واقع در استان سیستان و بلوچستان خبر از ناآرامی‌هایی در جنوب شرق کشور می‌داد. این منابع غیررسمی در حالی از کشته و مجروح شدن ده‌ها نفر گزارشی می‌کردند که بالاخره روز سه‌شنبه، یعنی یک روز پس از شروع این ماجرا، محمد مهدی مرعشی، معاون امنیتی انتظامی استاندار سیستان و بلوچستان در جمع خبرنگاران، با تأیید خبر تجمع و درگیری گروهی از سوخت‌بران گذر مرزی شمس سراوان، از کشته شدن ۲ نفر و زخمی شدن ۶ نفر در این ناآرامی‌ها خبر داد. افرادی که به گفته او نه از سوی مرزبانان ایرانی که از سوی مأموران پاکستانی هدف شلیک قرار گرفتند. با این حال همین شلیک‌های نامعلوم کافی بود که خشم گروهی برانگیخته و ناآرامی‌ها در برخی از مناطق سراوان بالا بگیرد. هر چند آخرین اخبار رسمی منتشر شده از این مناطق خبر از پایان گرفتن این ناآرامی‌ها می‌دهد، اما برخی از کارشناسان و صاحب‌نظران اتفاقات این مناطق را هم‌نظر برخی از مسئولان استانی، نه‌ماتر از معاندان، که نتیجه مشکلات اقتصادی و اجتماعی و بی‌توجهی‌های انباشته شده در این مناطق می‌دانند.

چند و چون حادثه سراوان

منطقه شمس که مرزی گذری در منطقه سراوان و محلی توافقی با کشور پاکستان برای حمل سوخت از ایران به این کشور توسط افراد محلی است، ساعت هشت صبح روز دوشنبه، چهارم اسفند، مملو از جمعیت سوخت‌برهایی می‌شود که خواهان ورود به ایران بودند. استاندار سیستان و بلوچستان می‌گوید این سوخت‌برها کسانی بودند که خارج از طرح رزاق اقدام به انتقال سوخت می‌کردند و قصد داشتند تا با تجمع در پشت مرز، از محل گذر مرزی به صورت غیرقانونی وارد کشور شوند. محمد مهدی مرعشی، معاون امنیتی انتظامی استاندار سیستان و بلوچستان این ماجرا را این طور شرح می‌دهد: «بیش از ۲ ساعت با این افراد مذاکره شده که خوشبختانه در این مدت در چهار چوب قواعدی که برای این گذرگاه مرزی در نظر گرفته شده عبور کردند، اما در آن سوی مرز، مأموران پاکستانی اقدام به تیراندازی می‌کنند و این امر باعث هجوم این سوخت‌برها می‌شود.» او این طور ادامه می‌دهد: «پس از تیراندازی از سوی مرز پاکستان این افراد با شکست درها و ایجاد خسارت وارد گذرگاه مرزی می‌شوند که در بین این جمعیت برانگیز تر آن‌ها از سوی آن طرف مرز یک نفر کشته و چهار نفر مجروح می‌شوند. بخشی از جمعیت به پاسگاه شمس حمله‌ور می‌شوند. بین جمعیت افرادی از فرصت استفاده کرده و به سمت پاسگاه شمس ایران حمله می‌کنند و یک دستگاه موتورسیکلت از مأموران مرزبانان را آتش می‌زنند و به سمت خودروهای نظامی نیز سنگ

پرتاب کرده و اقدام به ورود به پاسگاه می‌کنند. در نهایت هجوم جمعیت، مأموران تیراندازی می‌کنند و تعدادی مجروح می‌شوند و جمعیت متفرق می‌شود، مجروحان به بیمارستان منتقل می‌شوند.»

طرحی برای کاهش فقر

سال‌هاست که استان سیستان و بلوچستان به خصوص مناطق مرزی آن با مشکلات اقلیمی از جمله زیرگرد و خاک، سیل و بی‌آبی دست و پنجه نرم می‌کند مشکلاتی که به فقر در این منطقه دامن زده و روش‌های گردش اقتصادی در این مناطق را عجیب و غریب کرده است. به طوری که قاچاق سوخت در این مناطق یکی از مشاغل پرخطر اما پرسودی بود که اقبال زیادی در میان مردم محلی داشت. هر چند این قاچاق هر از گاهی به درگیری با پلیس مرزی و کشته و مجروح شدن عده زیادی می‌انجامید. مسئولان امرام برای مبارزه با فقر در این منطقه تصمیم گرفتند تا با طرحی با نام طرح رزاق این قاچاق سوخت را کنترل و با کاهش درگیری‌ها از دامنه فقر و تبعات اجتماعی آن در منطقه بکاهند. هر چند به گفته کارشناسان این راهکارها نتوانسته است مشکلات معیشتی مردم را حل کند، بلکه آنان را با معضل دیگری روبرو کرده که نمونه ناآرامی‌های چند روز اخیر می‌تواند نتیجه آن باشد. در طرح رزاق، سپاه پاسداران، استاندار سیستان و بلوچستان، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز سیستان و بلوچستان و شرکت ملی پخش فرآورده نفتی کشور به افراد کم‌بضاعت و بی‌درآمد تا شعاع ۲۰

بر اساس اعلام مسئولان محلی، گروهی از سوخت‌برها که خارج از طرح رزاق اقدام به انتقال سوخت می‌کردند و قصد داشتند تا با تجمع در پشت مرز، از محل گذر مرزی به صورت غیرقانونی وارد کشور شوند، عامل شروع درگیری‌ها بودند

کیلومتری مرز پاکستان در سراوان مجوز می‌دهد تا با فروش سوخت از آن داخلی به قیمت جهانی در آن سوی مرز، معاش خود را تأمین کنند. این طرح با هدف مقابله با خروج غیرقانونی سرمایه کشور، جلوگیری از حوادث جاده‌ای و کشته و مجروح شدن عده زیادی مرزی به اجراء آمد تا از این طریق ضمن ساماندهی مرز، اشتغال پایدار برای مرزنیسان ایجاد شود. برای هر کارت رزاق اجازه ورود و خروج یک خودرو و مرز داده‌شده که معیشت ۵ خانواده از آن تأمین می‌شود. هر چند که به گفته فعالان محلی با بالا گرفتن میزان فقر در منطقه شمار افراد خواهان تبادل این سوخت بالا رفته اما کارت تردد برای شمار زیادی صادر نمی‌شود و به همین دلیل دوباره گروهی از افراد اقدام به جابه‌جایی سوخت به صورت غیرقانونی می‌کنند و همین امر دوباره مشکلات گذشته را به وجود آورده است. مشکلاتی که به اعتقاد بسیاری راه‌حل مقابله با آن نه مقابله بلکه پیشگیری است.

واکنش‌ها به ناآرامی‌های اخیر

برخی رخدادهای مرزهای جنوب شرق کشور امله‌ای آنچه در شمال غرب کشور رخ می‌دهد، ارزیابی می‌کنند و معتقدند ریشه همه این مشکلات از یکجا آب می‌خورد. به‌زاد رحیمی، نماینده مردم سقز و بانه و عضو مجمع نمایندگان استان کردستان در مجلس شورای اسلامی در توییتی نوشت: «حوادث اخیر سیستان و بلوچستان را که شنیدیم برآیم تا زگی نداشت چون مردمان مناطق مرزی غرب کشور هم همین مشکلات و آسیب‌ها را دیده‌اند، آیا زمان آن فرا نرسیده است که رویکرد ژئوپلیتیک کشور به مناطق مرزی تغییر کند؟»

مدیریت در دست پدیده‌های اجتماعی و اقتصادی

در این میان حتی مسائل سیاسی و امنیتی اخیر در سیستان و بلوچستان را ناشی از عدم مدیریت درست آسیب‌های اجتماعی و اقتصادی می‌دانند و معتقدند نباید این موضوع را متاثر از دشمنان دانست. نایب رئیس کمیسیون امنیت ملی در این باره به این‌ها گفت: «اعتراض به مشکلات معیشتی و اقتصادی حق مردم است و تصمیم‌گیران باید آن را از صف اغتشاشات دشمن‌ساز جدا کنند». شهریار حیدری گفت: «هنگامی که کارکردهای اقتصادی ضعیف باشد باعث به وجود آمدن یکسری پدیده‌های اجتماعی می‌شود و اگر پدیده‌ها به درستی مدیریت نشود و برنامهریزی برای آنان صورت نگیرد تبدیل به پدیده‌های سیاسی می‌شوند که ورود به این مرحله در نوع خودش هزینه‌هایی را در بر دارد.»

به گفته فعالان محلی با بالا رفتن میزان فقر در منطقه شمار افراد خواهان تبادل این سوخت بالا رفته اما کارت تردد برای شمار زیادی صادر نمی‌شود و به همین دلیل دوباره گروهی از افراد اقدام به جابه جایی سوخت به صورت غیرقانونی می‌کنند

همچنین جلیل رحیمی جهان‌آبادی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس با انتشار یادداشتی در ایسنا، با اشاره به حادثه تلخ سراوان و کشته و زخمی شدن تعدادی از مردم سوخت‌بر و مرزنیسان، از حاکمیت خواسته که در اداره استان‌ها از حلقه چالوپوسان و کاسه‌لیسان استفاده نکند. رحیمی جهان‌آبادی گفت: «نمی‌توان توقع داشت مردم تحقیر شوند، به آنها شلیک شود و کسانی که تنها راه معیشت‌شان کار در مرز است را از نان خوردن بیندازیم و آنها سکوت کنند.» او ادامه داد: «مردم به اندازه کافی

عصبی، پریشان، افسرده و بی‌پناه و در فقر و بیچارگی گرفتار هستند و آنچه به صورت خشم و فروپاشی اجتماعی رخ می‌دهد آخرین حربه مردم برای فریاد بدبختی‌هاست.»

سواحل ناکام مکران

در این میان اما چندسالی است دولت هم راهکارهای کارشناسانه‌ای را برای کاهش میزان فقر در این منطقه در پیش گرفته که از جمله آن آغاز پروژه‌های بزرگی با نام طرح توسعه سواحل مکران است. سواحل در جنوب شرقی ایران و جنوب غربی پاکستان که در طول دریای عمان گسترده شده است. این طرح با هدف استفاده از ظرفیت‌های ژئوپلیتیکی این جغرافیا و رونق‌بخش و کاهش فقر در این منطقه آغاز شده. اما به دلیل مشکلات اقتصادی راه به جایی نبرد و تنها موج مهاجرت در این مناطق را افزایش داد. مهاجرت‌هایی که به حاشیه‌نشینی و فقر و آسیب‌های اجتماعی بیشتر انجامید. این در حالی است که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، اعتبار ۲۶۰۰ میلیاردی برای توسعه سواحل مکران در نظر گرفته شده است! موضوعی که این ظن را در میان منتقدان به وجود می‌آورد که گویا عزمی جدی از سوی مسئولان برای کاهش مشکلات اقتصادی و اجتماعی مردم در جنوب شرق کشور وجود ندارد.

نانه اعتراضی جمعیت امام‌علی به رئیس‌جمهور

جمعیت دانشجویی امام‌علی، که از بزرگترین سمن‌های فعال در حوزه آسیب‌های اجتماعی در کشور است، در اعتراض

به درخواست دولت برای انحلال این مجموعه نامه‌ای به رئیس‌جمهور نوشت. این نهاد خبریه، از روحانی خواسته است مانع پلمب شدن این جمعیت شود و اجازه ندهد «باغ این ننگ بر پیشانی دولت پایانی تلخ را رقم بزند که حاصل اشک و آه مظلومان مملکت باشد». در بخش‌هایی از این نامه خطاب به رئیس‌جمهور آمده است: «در اواخر دوران دولت تدبیر و امید گروهی قصد بستن در جمعیت و رها کردن هزاران کودک و صدها زن بی‌پناه به امان خدا را کرده‌اند. تاریخ گواهی خواهد داد که یک جمعیت، بدون چشم‌داشتی در ۲۰ سال خدمت‌اش، ۴۴ مرکز برای کودکان با شرایط دشوار در کشور تأسیس کرد، برای صدها زن اشتغال ایجاد کرد، ۵۳ نوجوان محکوم به قصاص را از مرگ نجات داده و به زندگی سالم بازگرداند، ۲۰ مدرسه در مناطق محروم ساخت، به روستاهای دورافتاده آب‌رسانی کرد، مدرسه مجازی راه‌اندازی کرد، در مناطق مرزی کورسوسی امید را با اشتغال پایدار در دل‌ها زنده نگه داشت و دولت تدبیر و امید، امیدش نامید شد. ثبت خواهد شد که رئیس‌جمهور وقت حقوق‌دان بود، با شعار حقوق شهروندی آمد، گفت سلازمان‌های مردم نهاد را بر سرمان می‌گذاریم، دنبال احقاق اصول قانون اساسی هستیم، اما در عمل یکی از قدیمی‌ترین و مردمی‌ترین سازمان‌های مردم‌نهاد که در دوران حوادث این مرز و بوم و روزگار سخت بقا و دوام، ۲۰ سال باقی مانده بود، در این دوران با روش‌های فراقانونی تهدید به انحلال شد.»

ترفند جدید کرونايي مسافران برای سفر به جزایر خلیج فارس

در حالی که از ۳ هفته پیش در اسکله بندرعباس تست کرونا برای مسافران برای سفر به جزایر قشم و هرمز اجباری شده است، برخی مسافران برای دور زدن تست کرونا، از ساحل سوور و خونسرخ با قایق‌های غیرمجاز به جزایر می‌روند. به گزارش فارس برخی دیگر نیز در ایستگاه راه‌آهن بندرعباس اقدام به کرایه اتوبوس کرده به قشم می‌روند.

افزایش ۴۵ درصدی موارد فوت ناشی از کرونا در خوزستان

رئیس مرکز بهداشت خوزستان گفت: در کل استان موارد بیماری نسبت به هفته قبل ۷۴ درصد افزایش یافته است. به گفته دکتر علوی موارد بستری ۹۰ درصد و موارد مرگ ۴۵ درصد روند افزایشی داشته است. این در حالی است که براساس آخرین اعلام سنگنوی وزارت بهداشت، در حال حاضر ۱۱ شهرستان قرمز، ۲۱ شهرستان نارنجی، ۲۵۲ شهرستان زرد و ۱۵۴ شهرستان آبی هستند و شهرهای آبادان، اهواز، بندر ماهشهر، خرمشهر، دزفول، دشت آزادگان، رامهرمز، شادگان، شوشتر، کارون و هویزه در وضعیت قرمز قرار دارند.

دستگیری باند خانوادگی توزیع مشروبات الکلی در تهران

رئیس کلانتری ۱۶۶ لوسانات گفت: مأموران تیم عملیات کلانتری ۱۶۶ لوسانات، در یک عملیات شناسایی، موفق شدند یک باند خانوادگی تولید و توزیع مشروبات الکلی دست‌ساز را دستگیر کنند. به گفته او در این عملیات مقدار ۱۰۰۰ لیتر شراب دست‌ساز و بیش از ۴۰۰ کیلو کشمش به همراه ابزار و ادوات تولید آن، از محل مجرمین کشف و ضبط شد.

مهار کانون آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان در سرخس

فرماندار سرخس گفت: در پی شیوع بیماری آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان در یکی از روستاهای سرخس اقدامات لازم، به موقع انجام شد و این بیماری مهار شده و در حال حاضر شرایط تحت کنترل است. محمدضار جیبی مقدم گفت: موردی از بیماری آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان در روستای اسلام‌قلعه سرخس در هفته گذشته گزارش شد که بلافاصله اقدامات لازم انجام و این کانون عملاً مهار شد.

مورد توجه قرار گرفته است، از نامه‌ای پیرامون اختصاص واکسن به هنرمندان و تزیین واکسن از سوی یکی از سلب‌ریتی‌ها در ایالت متحده تا تذکر عضو شورای شهر در مورد گرفتن کارمندان شهرداری و نیروهای خدماتی در اولویت نخست دریافت واکسن از جمله مواردی است که در روزهای اخیر پیرامون واکسن کرونا رسانه‌ای شده است. در این میان مأموران نیروی انتظامی نیز از جمله افرادی هستند که بنا به گفته فرماندهان ارشد ناجا پس از کادر درمان در صف اول مقابله با

مورد توجه قرار گرفته است، از نامه‌ای پیرامون اختصاص واکسن به هنرمندان و تزیین واکسن از سوی یکی از سلب‌ریتی‌ها در ایالت متحده تا تذکر عضو شورای شهر در مورد گرفتن کارمندان شهرداری و نیروهای خدماتی در اولویت نخست دریافت واکسن از جمله مواردی است که در روزهای اخیر پیرامون واکسن کرونا رسانه‌ای شده است. در این میان مأموران نیروی انتظامی نیز از جمله افرادی هستند که بنا به گفته فرماندهان ارشد ناجا پس از کادر درمان در صف اول مقابله با

آغاز تزریق واکسن کرونا به ۲۰ هزار سالمند و معلول

گفت: به ترتیب سالمندان، بیماران روانی مزمن، معلولان ذهنی و جسمی حرکتی مقیم در مراکز شبانه‌روزی واکسینه خواهند شد. وحید قبادی‌دانا، با بیان اینکه از ۱۴ هزار سالمندی که در مراکز شبانه‌روزی تحت نظارت نگهداری می‌شوند، ۳ هزار و ۱۷۶ نفر مبتلا به کرونا شدند، افزود: از این تعداد ۲ هزار و ۲۵۵ نفر بهبودی کامل یافتند و ۵۰۶ نفر تحت درمان هستند و ۳۷۵ نفر علی‌رغم همه اقدامات انجام شده، فوت کردند. وی با بیان اینکه ۲۲ درصد سالمندان در مراکز سراسر کشور به کرونا مبتلا شدند که ۲۶ درصد از این افراد فوت شدند، ادامه داد: البته اگر آمار مراکز نگهداری از افراد دارای معلولیت را به مراکز سالمندان اضافه کنیم این رقم به ۵۱ هزار نفر می‌رسد که در مراکز شبانه‌روزی نگهداری می‌شوند و در مجموع از ۷ هزار نفر مبتلا که ۶ هزار نفر بهبود یافتند و ۷۰۰ نفر تحت درمان هستند. قبادی‌دانا، ادامه داد: در مجموع افرادی که در مراکز شبانه‌روزی بهزیستی اعم از سالمندان، معلولان و فرزندان بی‌سرپرست و بدسرپرست،

۴۵۲ نفر به سبب کرونای یکسال گذشته فوت شدند که البته ۱۴ درصد فوت‌ها در صدد بوده است؛ همچنین از ۳۰۵ مرکز سالمندان، ۱۷۱ مرکز به ویروس کرونا آلوده شد و حدود ۴۴ درصد مراکز الحمدالله ابتلائی نداشتند است. رئیس سازمان بهزیستی کشور، تصریح کرد: از مجموع ۹۲۵ مرکز معلولان و سالمندان به حساب آوریم، ۳۸۲ مرکز متأسفانه آلوده شدند که رقم ۴۱ درصد را دارد و ۶۰ درصد مراکز کنترل شدند. در مهر و آبان ماه جاری ۸۰ هزار مددجو و پرسنل مراکز شبانه‌روزی به صورت رایگان با واکسن آنفلوآنزا واکسینه شدند و امروز آغاز واکسیناسیون سالمندان و افراد دارای معلولیت را با حضور وزیر بهداشت در آسایشگاه کهریزک شاهد هستیم و حدود یک‌هزار و ۴۰۰ نفر از مددجویان واکسیناسیون می‌شوند.

درخواست اختصاص واکسن کرونا به مأموران نیروی انتظامی

مسئله افرادی دارای اولویت برای دریافت واکسن کرونا از جمله مواردی است که در روزهای اخیر

خبر

نیروهای ناجا هم در اولویت قرار گرفتند